

PROTOCOL DE LA CIUTAT DE TARRAGONA, AMB MOTIU DE L'ATORGAMENT DEL RITUAL PROPI EN LA FESTIVITAT DE SANTA TECLA (ANY 1692)

Josep Ma. Sabaté i Bosch
Universitat Rovira i Virgili

Sovint, en actes públics i celebracions importants, es planteja la qüestió del protocol, que a cops és la gota que fa vessar una copa plena, ja, d'una munió d'altres problemes.

L'anomenat "seguici popular" és una institució amb arrels que s'enfonsen en la nit del temps, però que apareix en els segles XIV i XV, en un moment d'esplendor gremial, quan, en la vida de la ciutat, confraries i gremis juguen un paper molt important; de manera que es fa necessària la intervenció de l'autoritat municipal, sobretot respecte a la col·locació o actuació dels balls i entremesos que constitueixen la base dels seus diferents elements.

La documentació conservada als arxius tarragonins –Arxiu Històric Municipal de Tarragona, Arxiu Històric de Tarragona, Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona– parla de l'existència d'algunes ordenances que regien aquestes qüestions abans del segle XVI, moment en que es fixà l'ordre i sistema d'actuació; dita normativa gairebé no evolucionarà fins a principis del segle XIX, quan patirà una forta davallada, amb la desaparició d'alguns dels seus elements emblemàtics, en especial els de procedència medieval, i amb la incorporació d'altres més nous –Negritos, Gegants, Nanos, castellers,...–

El "Seguici Popular de Tarragona" assistia fonamentalment a les processons de Corpus i de santa Tecla, així com la seva presència no podia faltar, tampoc, en l'entrada solemne, a ciutat, de personatges –reis, arquebisbes, etc.– i celebracions extraordinàries.

És precisament aquest cas, el d'una celebració extraordinària, el que inspira la present comunicació en la qual volem deixar constància del que seria un antecedent directe del més proper protocol aprovat per unanimitat, per part del Consell Plenari de l'Ajuntament de Tarragona, el 19 de juliol de 1991¹.

D'ençà de l'arribada de la relíquia de la santa protomàrtir d'Iconi a la ciutat de Tarragona –santa Tecla–, la devoció i l'agraïment dels tarragonins envers la seva protectora anà en augment, desitjant de poder honorar-la amb la celebració d'un ritual propi. Diverses foren les diligències al respecte que "*pararon en intentadas*" (sic), fins que l'empresa trobà un bon defensor en la persona de l'arquebisbe José Sanchiz qui, amb el suport del Capítol de la Seu Metropolitana i Primada, presentà la proposta en el Concili Provincial de la Tarraconense, l'any 1685, proposta que va rebre molt bona acollida, per part de tots els representants en aquest sínode provincial eclesiàstic, els quals no sols donaren tot el suport al projecte, sinó que, a més, demanaren la mediació del monarca Carles II, "*que como con la*

1. "Protocol del Seguici Popular de la ciutat de Tarragona". Comissió assessora sobre el Seguici Popular. Quaderns de la Festa Major, 6. Santa Tecla, 1991.

leche bevió la piedad más heroica, herencia vinculada á la Augustissima Casa de Austria" (sic), el qual va admetre dita súplica. La petició va comptar també amb el suport de tots els altres prelats i capítols catedralicis de les corones d'Aragó i Castella.

El dossier amb la documentació completa fou presentat l'any 1686, a la Sagrada Congregació de Ritus, organisme de l'Església Catòlica Romana que filava molt prim a l'hora de concedir semblants honors. Sis anys calgueren per aconseguir el fruit de la demanda que comportava el títol de "*Prothomartyris Theclae*" (sic); el principal recel era motivat per l'existència, dins el santoral, d'un protomàrtir, personificat per sant Esteve.

El decret, emès la primera quinzena de gener de 1692, no arribà a mans de l'arquebisbe Sanchiz fins el divendres dia vuit d'agost d'aquell mateix any i era literalment com segueix:

"DECRETUM TARRACONEN. PROVINCIAE.

Officium suprascriptum, Missam cum oratione, lectionibus, responsoriis, & antiphonis propriis Sanctae Theclae Virginis, & foeminarum Prothomartyris, ac Tarraconensis Ecclesiae Patronae, ab Eminen. & Reveren. Dño Card. Colloredo revisas, ac maturè consideratas, ad pias, & enixas Maiestatis Catholice Hispaniarum regis preces, ab Excellentissimo Dño Duce de Medina Coeli suo apud Sanctam Sedem ordinario Oratore porrectas, accedentibus pariter supplicationibus Archiepiscopi, Capituli, & Senatus Tarraconen. omniumque Episcoporum, & Capitulorum dictae Provinciae; nec non Regnorum utriusque Castellae, Aragonum, ac ferè totius Hispaniae, per Onuphrium Delfau Cathedralis Barchinonen. maiorem Archidiaconum instantem, praesentatis S.R.C. ad relationem eiusdem Eminen. Colloredo Ponentis, approbavit, ac in posterum singulis annis ab universo Clero, tam saeculari, quàm regulari utriusque sexus Provinciae Tarraconen. qui ad Horas Canonicas tenentur, die 23. Septembris ipsius Sanctae festo, sub ritu duplici primae classis cum octava celebrari, & respectivè recitari, ac imprimi posse censuit; si Sanctissimo Domino nostro placuerit. Die 14. Ianuarii 1692.

Facta igitur deinde Sanctissimo D.N. Innocentio Papae XII. per me Secretarium relatione, Sanctitatis sua annuit die 13. eiusdem mensis Ianuarii, & anno ut supra.

A. Episcopus Ostiens. Cardinalis Cybo.

Loco Sigil+li.

I. Vallemanus Sac. Rit. Cong. Secret. Gratis."(sic).

La documentació emprada per a conformar el present treball-comunicació², obra d'un autor anònim, al·ludeix en tot moment al fet en qüestió com un "*triumfo*" (sic), a la manera que l'antiga República Romana celebrava els triomfs i les victòries dels seus herois; les comparacions són una constant en la descripció de tots els esdeveniments, com constants són les cites d'autors clàssics llatins.

La bona nova anà de boca en boca, des del palau del'arquebisbe al cor de la catedral, on es reuní de seguida el Capítol dels canonges, comensals i beneficiats per a celebrar ja amb joia aquell "*triumf*"; després s'assabentaren de la notícia el governador de la plaça --don Pedro Figuerola Pardo de la Casta--, els membres del consistori municipal i tots els convents de religiosos i religioses de la ciutat.

La primera manifestació festiva fou sonora, puix que repicaren totes les campanes de les esglésies de la ciutat. En aquest, sentit cal apuntar que, des de l'any 1512, hi havia signada

2. "*Introduccion y breve noticia de las gloriosas victorias de santa tecla que merecieron el triunfo*" volum de 175 pàgines numerades, relligat en pergami (21 cms. x 15 cms.).

Capítulo I. Principio del triunfo en las diligencias con que se solicitó, y se consiguió la gracia del nuevo Rezado de santa Tecla, y mayor extension de sus cultos.

Capítulo II. Demostraciones de Regozijo por e l'arribo del sagrado Decreto: Acuerdos, que se tomó para celebrar con el mayor lucimiento el triunfo de nuestra Santa.

Capítulo III. Ornato de la catedral, y su claustro.

...

Capítulo VII. Altares, inventivas, y demas adorno de las calles por donde avia de passar la Procession.

Capítulo VIII. Describese la procession general.

Capítulo IX. De los dances, e instrumentos musicos.

una concòrdia entre l'Ajuntament i el capítol Catedralici per tal d'avisar amb el toc de les campanes de la catedral no sols l'hora en el decurs del dia, sinó qualsevol altre esdeveniment. Més encara: tenim l'antecedent d'aquesta concòrdia corresponent a les actes municipals amb data del dimarts dia 10 de març de l'any 1400: “A la proposició feta per lo honorable micèr Luís de Valterra, vicari general del senyor archabísbe de Terragona, que la ciutat en comú vulla fer algun adjutori e subsidi rahonable en l seny per fer relotge en la Seu que.s toch manualment afermant que lo Capítol haja profert en lo dit seny C florins. L'onrat Consell determina que atenenent que la obra del relotge és honorosa e profitosa a la ciutat e singulars de aquella, que la ciutat profirà e don en lo dit seny fahedor per lo relotge, centum florins del comú de la ciutat, emperò que en la tradició de la dita quantitat sia feta carta pública entre lo Capítol e la ciutat, regonexent ço que la ciutat e singulars hi metran e no res menys se facen senyals de la ciutat en lo seny e que los honrats cònsols o lo I d'ells ab en Ramon Banastull o altre, ell no volent o no podent treballar, vagen amb mossen lo vicari per amprar los singulars, determenants e volents que totes coses tocants aquest negoci e dependents d'aquell los honrats cònsols ab aquells qu.els parrà pusinguen tot lo fet del relotge e tot ço e quant la ciutat hi haja e deixar fer, tractar e finir així e segons qu.els serà vist fahedor.”³

Damunt del campanar, en el punt més alt de la ciutat, hi ha dues campanes. La més gran d'aquestes campanes, dita “La Capona”, té un diàmetre de 1'49 m, una alçada de 1'26 m, un pes de 2.160 Kg. i la seva nota musical és un Do; “La Capona” fou fosa l'any 1509 i porta les següents inscripcions: “*Mentem sanctam spointseneam honorem Deo Et Patriae liberationem + Thecla colit Christum divo regnante Nerone*”(sic). “*Sancte Paule Apostole Luminare mundi intercede pro nobis At Dominum*” (sic). Hi ha també la imatge de la Mare de Déu, l'escut de l'arquebisbe Gonçal Fernández de Heredia, santa Tecla, l'escut del Capítol, sant Pau i l'escut de Tarragona, dues creus clavetejades d'estrelles i un escrit que diu “*Ave Maria*”, amb una llegenda més amunt que diu “*Iesus Christus An. Salv. MCIX ANT ET-NORI M.P.*” (sic) i una filacteria que va repetint “*TE Deum Laudamus*” (sic). La campana més petita també fou fosa pels voltants del 1509, no té nom i té un diàmetre de 0'62 m, una alçada de 0'53 m, un pes de 160 Kg. i la seva nota musical és un Re; a més dels escuts del Capítol i del Municipi porta la inscripció “*Luminari orbis terre Beatus Apostolus Paulus*” (sic)⁴.

Passada l'eufòria dels moments inicials, les autoritats eclesiàstiques decidiren d'ajornar fins al proper diumenge el cant d'un solemníssim “Te Deum”, amb la corresponent processó –“*que si la prissa acredita el afecto, muchas vezes lleva consigo el desacierto*” (sic)–, però ja el dissabte al migdia tornaren a repicar totes les campanes de la ciutat, acompanyades aquest cop de “*ruidosos trabucos, arcabuzes y otros tiros*” (sic). Una gran quantitat de fanals amb teies enceses enllumenaren tota la ciutat, des de la mateixa torre de la catedral fins al capdavall dels principals carrers i places.

Les circumstàncies varen fer que el dia dedicat a la celebració coincidís amb la festivitat de sant Llorenç i, de bell nou fou, fàcil d'establir una comparança, per la similitud amb el foc del martiri d'ambdues santedats. Aquell diumenge s'aplegà a la Catedral, per al cant de Vespres, tot el Capítol, assistint-hi amb els cònsols de la ciutat, els representants de la noblesa i un bon nombre de tarragonins. L'arquebisbe, revestit de pontifical, entonà el “Te Deum” i presidí la processó, que voltà el claustre de la catedral; en dita processó, una imatge de plata de la santa era portada en una peanya, també argentada, a espatlles de sacerdots, mentre des dels baluards i torres de la muralla era disparada l'artilleria i es repetia, des de diferents punts de la ciutat, la sonora traca de campanes, trabucs i d'altres armes de foc, en senyal d'aplaudiment.

Però, la festa grossa vindria poc després d'un mes, els dies 23, 24 i 25 de setembre. Per

3. Actes municipals. A. H. T.

4. El 1993, l'Ajuntament de Tarragona i el Capítol de la catedral signaren un conveni de col·laboració per a la recuperació del toc horari de les campanes de la catedral de Tarragona.

dur-la a terme, es formà una nodrida comissió: el Capítol nomenà com a representants seus el sagristà major, el doctor Juan Martín Roselló, el tresorer, Josep d'Homdedeu i Miquel, i els doctors Juan Macip i Josep Redolat, ambdós canonges de la seu; per part del consistori municipal, hi col·laboraren els senyors cònsols Josep Miret, coronel i ciutadà honrat de Barcelona, Gaspar Andreu i Francesc i altres sis comissaris (que foren els senyors Bonaventura de Vidal, Gabriel Borràs, Juan Pablo Salinas, Gaspar Canals, Pablo Perelló i Josep Plana); i la Universitat fou representada per quatre doctors: Domingo Dalmau, Ambrosio Vidal, Bernardo Rosell i Pedro Juan Boix. Tots aquests comissionats confeccionaren un programa d'actes, consistent en un Ofici solemne i processó per al dia 23; altre Ofici predicat per l'arquebisbe el dia 24; i una tercera funció religiosa el 25, en la que predicaria l'abat del monestir de Santes Creus i vicari general del Císter en els regnes de la Corona d'Aragó, Pablo Miracle. Es recomanà a totes les comunitats religioses que aixequessin alguns altars pels carrers i places del recorregut de la processó i es demanà a la resta de veïns que tinguessin cura de la neteja de la ciutat i que ornessin les façanes de les pròpies cases amb lluminàries i "*inventivas*" (sic), organitzant-se una mena de concurs, amb premis als millors altars, façanes, lluminàries i "*inventives*". El municipi s'encarregà, també, de l'enllumenat durant les nits, "*que en ninguna parte se echasse menos el dia*" (sic), repartint torxes, perquè els ciutadans les instal·lessin per finestres i balcons. L'aspecte més lúdic aniria a càrrec dels grups folklòrics de la ciutat, especialment el de l'Ítans, ballat pels pescadors, i dels que acostumaven a venir de fora tots els anys amb motiu de la festa de santa Tecla; a tal efecte, en diferents llocs de la ciutat calia aixecar empostissats per als músics. I, quant a les previsions, d'una banda foren establertes les mesures i disposicions per tenir ben assortida la ciutat de tot el necessari, i, d'altra, hom regulà els preus, limitant-los amb tota rectitud. La catedral vestí les seves parets amb els tapissos que donà l'il·lustre Diego Girón de Rebolledo i preparà el dossier per al matrimoni reial –Carles II i Marianna de Neoburg–.

L'anada a processó s'agafava amb prou temps de coll, puix que abans els cònsols i el senat de la ciutat assistien també al cant de Vespres, sortint de la casa de l'Ajuntament situada al carrer Major, acompanyats de totes les banderes dels gremis i confraries i presidits per la bandera de la ciutat, portada pel clavari.

L'ordre de les banderes dels gremis era regulada per les "Ordinacions per lo officí del Sr. Mostasaph fetes en lo any 1660 en virtut de deliberació del Concell presa en lo any 1656", de la següent manera:

- "Primo, devant, la bandera de Sant Pera.
- Item la bandera de sant Necassi dels talequés.
- Item més la bandera dels jóvens sastres.
- Item més la bandera de Sant Pons.
- Item més la bandera dels bastaxes.
- Item més la bandera dels texidós.
- Item més la bandera de St. Llorens.
- Item més la bandera de santa llúcia.
- Item més la bandera dels mestres de cases.
- Item més la bandera del St. nom de Jesús.
- Item més la bandera dels fustés.
- Item més la bandera de sant Antony.
- Item més la bandera de sant March.
- Item més la bandera dels sastres.
- Item més la bandera de santa Magdalena.
- Item més la bandera de santa Tecla.
- Item la darrera, la de la Ciutat." (sic).

Algunes d'aquestes banderes anaven acompanyades també dels balls o "*jocs*" corresponents; així, per exemple, des de l'època de l'arquebisbe Antoni Agustín –que féu la seva entrada a la ciutat el 10 de març de 1577–, els pescadors anaven ja amb el ball dels Ítans, els bastaixos portaven el "*joc dels vells*" –actual ball de dames i vells–, els teixidors el "*joc*

de Sant Miquel i dimonis” –ball de diables–, els corders el “joc dels escossis”, els mestres de cases el “joc de les bomianes” –ball de gitanes–, els fusters el “joc dels gentils”, els paraires el “joc dels Ermitans i dimonis”, els sabaters el “joc dels cercolets”, els sastres el “joc de la fe amb els dotze reis”, i, entre d’altres, els argenters i ferrers amb l’Àliga⁵.

Acabades les Vespres, s’encetà la processó, encapçalada per les timbales de la ciutat “en la forma que se estila” (sic), a les quals seguia una carrossa al·legòrica que havia estat feta expressament per a la present ocasió; venien després les confraries “en número de diez, y seis” (sic) i continuava amb “los Señores Colegiales del Colegio que fundó para la educación de la juventud, en virtud, y letras digna del Sagrado Sacerdocio, el Eminentissimo Señor Don Gaspar Cervantes Cardenal de la Santa Iglesia, y Arzobispo de tarragona...” (sic), o sia els universitaris; tancaven la processó, d’una banda la comitiva eclesiàstica, amb l’Il·lustre Capítol precedit de la creu i l’estendard i la peanya del sant Braç, i, d’altra, les autoritats civils amb els clariners i els macers. El sant Braç era portat per sacerdots i els cònsols i ciutadans principals empunyaven les barres del pal·li que el cobria.

La processó sortí de la catedral a les quatre de la tarda i, malgrat que es va fer amb molt d’ordre, encara no havia sortit la relíquia del temple metropolità que ja alguns dels primers elements eren de tornada a la seu. Tot acabà a les nou de la nit.

Quant a la participació, la mateixa durada ens dóna una idea de la quantitat de gent que hi assistí. Deixant de racó els elements del seguici popular i comptabilitzant sols els membres de les confraries portants d’axes, sabem que, per exemple, en la dels hortelans n’hi anaven seixanta i els pescadors superaven el centenar –“y con alientos de llevar tantas como todas las demás Cofradias juntas, por mas que estas tirassen la barra, como se les permitiese, el que formando todas las demás Cofradias la hilera de mano derecha, se les dexasse para ellos solos la mano de izquierda, empeñandose à hazer correspondencia por si solos à todas las demás Cofradias...” (sic).

Dels balls i entremesos que celebraven l’efemèrides i que encara seguim gaudint en l’actualitat, tenim el ball de bastons –“unos dellos formavan varios, y diestros paloteados” (sic)–, el d’espases –“otros con espadas desnudas, y sus broquelillos remedavan tan al vivo una contienda, que à vezes entretenian con sustos” (sic)–, el de gitanes –“algunos en trage de Gitanillas deslucian à las mismas con sus bueltas, y mudanças” (sic)–, el de pastorets –“y aun avia quien en trage pastoril se hiziesse lugar entre los otros, y pudiesse ladearse, no solo con los Pastores del Ida, sino con quantos celebraron à su Dios Pan con semejante obsequio” (sic)– o l’anomenat ball de valencians, antecedent directe dels castells –“el que entre bueltas, cruzadas, y varias mudanças formava una campana puestos sus dançantes de pies unos encima de los ombros de otros hasta rematar en uno solo, prosiguiendo sin parar su dance hasta deshazer otra vez la campana” (sic)–. Però, sense dubte, d’entre tots aquests balls, destacaven els corresponents als pescadors i als pagesos. El primer d’aquests, o sia el dels pescadors, era el dels Titans, format per un centenar d’homes: “estos à lo largo forman una hilera metidos de(n)tro quatro pieças de paño, dos azules, y dos coloradas; azul, y colorada por cada lado unidas con correspondencia encontrada del un color al otro, y ajustadas por encima los ombros de todos, de suerte que no se les vea mas que la cabeça, y esta se cubre con un capacete dorado todo con el mayor primor, à manera de una ave, ù dragon, sirena, ù otro genero de pescado, y figura segun el gusto del dançante. Llevan todos una mascarilla muy fea de una nariz flegible, pendiente, y diforme con un cascabel en su punta, sin otros, que llevan en las piernas. Dispuestos en esta forma al son de sus instrumentos van siguiendo al primero de la hilera dando sus compassados saltos con inclinaciones de cuerpo, y cabeça de unos, y de otros opuestas con interpolacion; de modo que en cada salto que dàn, se vè à un mismo tiempo, y à un mismo compàs que la metad tuerce el cuello con inclinacion de cuerpo

5. A.H.M.T. Llibre. Armari 19, Carpeta 24, núm. 1.

à un lado, y la otra metad interpolada al otro; meneos todos, con la correspondencia que les haze su trage, sonido de cascaveles, è instrumentos...” (sic).

En una de les seves visites a la ciutat, el rei Felip IV (III de la Corona d’Aragó) havia considerat l’espectacle del ball de Titans digne dels ulls de la reina Isabel de Borbó i, per això, va demanar a la ciutat de Tarragona que el ball anés a la Cort; però, amb l’esclat de la guerra dels Segadors, no es pogué atendre la demanda reial: “malogrò el festivo espectáculo la infeliz suerte de este Principado, que trastornando su fortuna le hizo teatro de tan lastimosas tragedias, que consumidas, y agotadas las lagrimas de todos, dexan aun, y dexaràn para siglos clavado en el coraçon el sentimiento.” (sic).

El ball dels pagesos o de la “Cofradia de los Labradores” (sic) era el conegut amb el nom de “turcs i cavallets”: “consta de diez y seys de à pie, y ocho de à cavallo, incorporados de suerte en cavallos artificiales, que parecen de una pieça con ellos, al modo que se fingió de los Centauros. Estos cavalleros suelen llevar tanta riqueza en cadenas de plata, y oro, en campanillas de plata, en frenos, ricos jaezes, y adorno de si mismos, que en esta ocasion huvo quien llevava valor de cien doblones. Lo mas singular de este dance es un razonamiento, que hazen entre si divididos en facciones; los de pie de una parte, y los de cavallo de otra; aquellos en representacion de Turcos con su gran Sultan; estos de cavalleros Christianos con su Emperador. Entre dats, y respuestas llegan por ultimo à las manos y se embisten co(n) lança, y broquel en mano, quedando luego vencidos los Turcos. Lleva este dance delante un niño en trage de Angel con un estoque desnudo, q(ue) suele dezir una loa segun el assumpto de la fiesta. Y antes de acometer toma la lança al Emperador Christiano, y le dá su estoque, asegurandole con mas veras la victoria en la valentia de aquel azero, que la tenian assegurada los Gentiles, en los que fabricava el mismo Vulcano.” (sic).

Queda per esmentar l’itinerari de la processó pels carrers i places “acostumats”. Avui, el protocol marca el recorregut següent: “Pla de la Seu, carrer Pare Iglésies, carrer de la Merceria, plaça de les Cols, carrer Major, carrer de la Nau, plaça del Rei, carrer de Santa Anna, plaça del Fòrum, carrer Nou del Patriarca i pla de la Seu”, recorregut que no ha sofert gaire variació respecte al del segle XVII, puix que l’hem pogut refer prenent com a referència els diferents altars i “inventivas” d’art efímer aixecats al llarg de l’itinerari. També llavors, com ara, la processó sortia de la catedral, pel pla de la Seu cap al carrer de la Merceria, enfilava el carrer Major fins a la cruïlla amb el carrer de la Nau que portava a la plaça del Rei; des d’allí, pels carrers de la Portella i Granada, s’anava a parar a l’altura del portal de sant Antoni i es retornava al pla de la Seu, pel carrer de sant Llorenç o dels Descalços.

Tot seguint les passes que féu la processó, el primer d’aquells altars era situat ben a prop de la plaça de les Cols, a l’entrada del carrer Major, i corresponia als caputxins; després venia el dels franciscans, que aprofitaren la casa del General - actual delegació de Cultura de la Generalitat de Catalunya-, i, al capdavant del carrer, ja enfront del carrer de la Nau, posaren el seu altar els predicadors de l’ordre de sant Domènec; més enllà, els jesuïtes, que foren els que s’emportaren el primer premi d’un concurs que s’organitzà, ocuparen la plaça del Rei i els agustins ho feren al carrer de la Mare de Déu de la Portella; no molt lluny d’allí, aixecaren també un altar els trinitaris i, ja a l’altura del portal de sant Antoni, els mercedaris, que tenien el convent fora muralla; finalment, els carmelites bastiren el seu “monument” davant mateix de la seva casa.

A banda els ordes religiosos, alguns particulars igualment guarniren les façanes o els portals de les seves llars amb les anomenades “inventivas”: així tenim constància dels aixecats als carrers de Granada i Merceria o a la Peixateria.

La descripció de les característiques artístiques d’aquestes manifestacions d’art efímer ens duria per una vessant que excedeix de la present comunicació, en la qual sols hem volgut deixar constància d’un aspecte del protocol municipal força lligat al costumisme i a la religiositat popular.